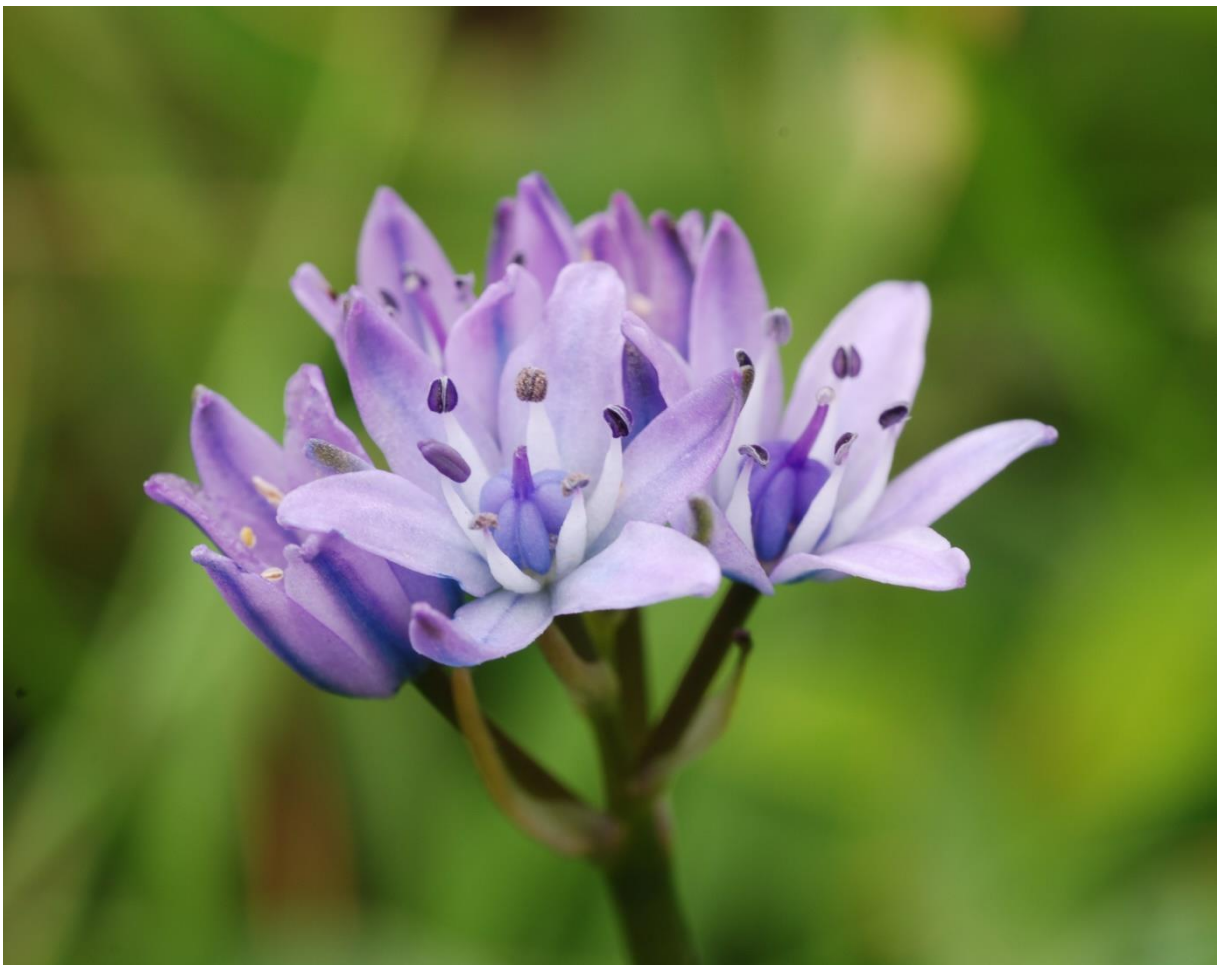

John Bjarne Jordal

**Undersøkelser av kystblåstjerne *Tractema verna*
i Haram kommune, Møre og Romsdal i 2015**

Rapport J. B. Jordal nr. 4 - 2015

Rapport J. B. Jordal nr. 4 - 2015

<i>Utførende konsulent:</i> Biolog J.B. Jordal AS	<i>Kontaktperson:</i> John Bjarne Jordal	<i>ISBN-nummer:</i> 978-82-92647-41-4 (pdf)
<i>Oppdragsgiver:</i> Fylkesmannen i Møre og Romsdal	<i>Kontaktperson hos oppdragsgiver:</i> Geir Moen	<i>År:</i> oktober 2015
<i>Referanse:</i> Jordal, J. B. 2015. Undersøkelser av kystblåstjerne <i>Tractema verna</i> i Haram kommune, Møre og Romsdal i 2015. Rapport J.B. Jordal nr. 4 - 2015. 23 s.		
<i>Referat:</i> Kystblåstjerne (EN=sterkt truet på rødlista) er en sjelden løkplante som i Møre og Romsdal bare finnes i Haram kommune. Den har her vært kjent fra ca. 15 lokaliteter. Arten vokser i åpne engsamfunn som har vært skjøttet ved slått eller beite gjennom lang tid, og som ikke har vært pløyd eller noe særlig gjødslet. Skjøtselsplan for kystblåstjerna i Haram ble utarbeidet i 2007, og inneholdt bl.a. en anbefaling om at vegetasjonen bør undersøkes av biolog minst hvert 5. år. Dette er utført på nytt i 2015. Fem intakte lokaliteter med kystblåstjerne har vært skjøttet de siste årene, tre med slått og to med beiting (den ene av gammel norsk sau, den andre av hest). Skjøtselen ser ut til å ha virket positivt. 576 individ ble talt opp den 16.06.2015, og en ny del-lokalitet med >140 individ ble funnet av en grunneier 23.06.2015 (totalt minimum 716 individ), dette er mer enn tidligere tellinger i 2003 og 2007. Likevel har arten forsvunnet på to lokaliteter (Hatlane og Småbøane) siden 2003, på en lokalitet (Berget) ble det i 2015 bare funnet én plante og lokaliteten Nausthaugane er sterkt redusert i areal og kvalitet pga. boligbygging siden 2003. Det er derfor særlig viktig å bevare de gjenværende som fortsatt har en livskraftig bestand. Rapporten kommer med innspill til justering av skjøtselen, bl.a. behov for rydding.		
<i>4 emneord:</i> Skjøtsel Biologisk mangfold Kulturlandskap Kystblåstjerne		

Forord

Kystblåstjerne finnes i Møre og Romsdal bare i Haram kommune. Arten vokser i åpne engsamfunn som har vært skjøttet ved slått eller beite gjennom lang tid, og som ikke har vært pløyd eller noe særlig gjødslet. Skjøtelsesplan for artens voksesteder i Haram ble utarbeidet i 2007, og inneholdt en anbefaling om at vegetasjonen bør undersøkes av biolog minst hvert 5. år. Dette er utført i 2015 og resultatene er beskrevet i denne rapporten.

Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Geir Moen. Ellers har flere andre gitt nyttige opplysninger, dette gjelder bl.a. Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre v/Olav Martin Synnes, og grunneierne Frida Sønderland og Torbjørn Sønderland.

Sundalsøra, 28.10.2015

John Bjarne Jordal

Innhold

FORORD	3
INNHOOLD	4
1 INNLEDNING.....	5
1.1 Bakgrunn	5
1.2 Formål	5
2 METODE.....	6
2.1 Eksisterende kunnskap	6
2.2 Undersøkelser i 2015.....	6
3 RESULTAT	7
3.1 Status for bestandene i 2015.....	7
3.2 Skjøtselsbehov.....	9
Bilder	15
4 KILDER.....	18
5 VEDLEGG.....	19
5.1 Lokalitetsbeskrivelser.....	19
5.1.1 Synnaland: Skjeljavika	19
5.1.2 Synnaland: Djuvika	20
5.1.3 Synnaland: Nausthaugen	20
5.1.4 Synnaland: Berget ved Knutgardsnaustet	21
5.1.5 Synnaland: sør for Arhaugen	22

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

De siste ca. 120 årene har det vært kjent rundt 15 lokaliteter med bestander av kystblåstjerne i Haram. I forbindelse med kommunal naturtypekartlegging i 2003 (Jordal & Holtan 2005) ble arten gjenfunnet på sju lokaliteter. I 2007 ble det laget en skjøtelsesplan for arten og bestandene ble oppsøkt og opptalt (Jordal 2007). Siden har det vært laget mer detaljert skjøtelsesplan for slått på de tre lokalitetene Berget, sør for Arhaugen og Nausthaugen (Aspeslåen 2010a, 2010b, 2010c).

1.2 Formål

Formålet med den foreliggende rapporten er å gjøre opp status for kystblåstjerne-bestandene i Haram bl.a. ved så fullstendige opptellinger som råd, og vurdere om det er behov for endringer i skjøtselen.

2 *Metode*

2.1 *Eksisterende kunnskap*

Eksisterende informasjon ble gjennomgått, jf. avsnittet bakgrunn foran. Rødlistestatus er angitt etter norsk rødliste for arter 2015.

2.2 *Undersøkelser i 2015*

16.06.2015 ble lokalitetene hvor kystblåstjerna ble funnet i 2003 og/eller 2007 oppsøkt og bestandene talt opp. Andre arter ble også registrert i noen grad. Behov for endringer i skjøtsel ble vurdert under befaringa. Foreliggende rapport er laget som en enkel sammenstilling etter befaringa.

3 Resultat

3.1 Status for bestandene i 2015

Det er laget detaljert skjøtselsplan for slått i samsvar med handlingsplan for slåttemark på de tre lokalitetene Nausthaugen (Aspeslåen 2010c), Berget (Aspeslåen 2010a) og sør for Arhaugen, (Aspeslåen 2010b). Slått og tellinger er utført av Landbruksrådgiving Sunnmøre i samsvar med disse planene (Anonym 2013, 2014, 2015). Lokaliteten Djuvikhaugen har de siste årene blitt beitet av gammel norsk sau, mens Skjeljavika: Nedste Haugane (tidligere kalt Vika) blir beitet av hest som tidligere, i samsvar med anbefalinger i den første skjøtselsplanen (Jordal 2007).

Tabell 1. Informasjon om alle kjente lokaliteter for kystblåstjerne i Haram. Kolonnen "Obervert" inneholder informasjon om tidsrom der kystblåstjerne er funnet. Med "Intakt" menes at kystblåstjerna fremdeles finnes. Med "Utgått" menes at arten ikke ble gjenfunnet 2003/2007/2015, og at forholdene dessuten gjør det lite trolig at arten finnes.

Nr	Lokalitet	Obervert	Posisjon	Planter 2003	Planter 2007	Planter 2015	Konklusjon
1	Baraldsnes	1955	LQ 75, 45-46	0			Utgått 1955-2003
2	Helland: Notaneset	1966-1967	LQ 69-70, 44	0			Utgått 1967-2003
3	Hildrestranda: Alvestad skolehus	1889-1963	LQ 65-66 44	0	0		Utgått 1963-2003
4	Hildrestranda: Alvestad: Lysholen	1963-1967	LQ 65-66 44	0			Utgått 1967-2003
5	Rødholmen	1960-tallet, kanskje til 1980-tallet	LQ 669 478	0			Utgått før 2003
6	Synnaland: Brauta ved Synnalands-nausta	1964-1967, trolig lenger	LQ 68 44-45	0			Utgått 1967-2003
7	Synnaland: Floget	1966-1967, trolig lenger	LQ 65-67, 44	0			Utgått 1967-2003
8	Synnaland: Djuvika: Hatlen	2003	LQ 6810-13, 4494-96	1	0	0	Antatt utgått 2003-2007; større bestand for 20-30 år siden (Hans Skår)
9	Synnaland: Djuvika: Djuvikhaugen	2003-2015	LQ 680 450	220	140	230	Intakt
10	Synnaland: Knutgarden: Småbøane	2003	LQ 68612 44977	3	0	0	Utgått 2003-2007 (først gjengroing, så nedbygging)
11	Synnaland: Knutgarden	1990	LQ 6858 4492	0			Utgått 1990-2003
12	Synnaland: Knutgarden: sør for Arhaugen	1990-2015	LQ 6867 4510		80	185	Intakt (ca. 290 sett i 2010 if. Aspeslåen 2010b)

Nr	Lokalitet	Obervert	Posisjon	Planter 2003	Planter 2007	Planter 2015	Konklusjon
13	Synnaland: Knutgarden: Berget (ved nauset)	2003-2015	LQ 6870 4474	6-10	3	1	Meget svak bestand
14	Synnaland: Knutgarden: Nausthaugane	2003-2015	LQ 6864 4475	ca. 100	20	47	Intakt, sterkt redusert areal 2003-2007 pga. boligbygging
15	Synnaland: Skjeljavika: Nedste Haugane (Vika)	1964-2015	LQ 676 449	ca. 100	50	113+ca. 140	Intakt
SUM				ca. 430	ca. 290	ca. 716	

Nedenfor listes alle detaljerte funndata fra 2015.

Tabell 2. Delforekomster av kystblåstjerne med nøyaktig posisjon (UTM sone 32) og antall planter 16.06.2015. *I Skjeljavika ble minimum 140 planter rapportert i ny delforekomst 23.06. (kilde: Torbjørn Sønderland)

Lokalitet	Øst	Nord	Bestand
Skjeljavika	367644	6944815	2
Skjeljavika	367641	6944845	4
Skjeljavika	367631	6944874	20
Skjeljavika	367616	6944883	12
Skjeljavika	367621	6944884	13
Skjeljavika	367610	6944883	3
Skjeljavika	367605	6944886	6
Skjeljavika	367603	6944880	7
Skjeljavika	367579	6944888	1
Skjeljavika	367547	6944885	1
Skjeljavika	367544	6944881	2
Skjeljavika	367538	6944881	12
Skjeljavika	367527	6944882	8
Skjeljavika	367508	6944822	5
Skjeljavika	367504	6944824	2
Skjeljavika	367513	6944824	7
Skjeljavika	367515	6944824	7
Skjeljavika	367518	6944825	1
Skjeljavika*	367372	6944848	140
Djuvika	368047	6944934	7
Djuvika	368057	6944935	7
Djuvika	368045	6944932	17
Djuvika	367965	6944975	4
Djuvika	367981	6944977	1
Djuvika	367988	6944975	20
Djuvika	367989	6944980	4
Djuvika	367995	6944977	9
Djuvika	367998	6944979	26
Djuvika	368000	6944979	25

Lokalitet	Øst	Nord	Bestand
Djuvika	367993	6944974	6
Djuvika	367966	6944978	2
Djuvika	368006	6944980	7
Djuvika	368010	6944979	3
Djuvika	368023	6944972	1
Djuvika	368025	6944974	18
Djuvika	368029	6944975	2
Djuvika	368036	6944978	6
Djuvika	368036	6944982	3
Djuvika	368042	6944983	6
Djuvika	368047	6945015	4
Djuvika	368039	6945007	12
Djuvika	368041	6945010	39
Djuvika	368043	6945014	1
Nausthaugane	368656	6944741	37
Nausthaugane	368652	6944741	1
Nausthaugane	368654	6944737	1
Nausthaugane	368651	6944738	3
Nausthaugane	368649	6944741	5
Berget	368692	6944742	1
Arhaugen sør	368659	6945101	3
Arhaugen sør	368666	6945105	30
Arhaugen sør	368668	6945105	40
Arhaugen sør	368669	6945105	28
Arhaugen sør	368672	6945104	37
Arhaugen sør	368667	6945111	29
Arhaugen sør	368674	6945103	14
Arhaugen sør	368672	6945118	3
Arhaugen sør	368684	6945094	1

Nedenfor oppsummeres data fra Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre fra faste overvåkingsflater.

Tabell 3. Tellinger av kystblåstjerne i faste flater (sirkler om et fast punkt med radius 3 m dvs. 28 m²) på fire lokaliteter, utført av Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre (Olav Martin Synnes pers. medd., Anonym 2013, 2014, 2015).

Lokalitet	Skjøtsel	23.06.2011	19.06.2012	20.06.2013	18.06.2014	23.06.2015
Nausthaugen	Slått	6	8	19	15	31
Arhaugen	Slått	63	101	114	47	133
Djuvika (Hans Skår)	Sau	45	71	9	9	19
Skjeljevika (Torbjørn Sønderland)	Hest	20	42	45	26	43
Berget (nedom Nausthaugen)	Slått	0	0	0	0	0
SUM		134	222	187	97	226

De store variasjonene i antall observerte blomstrende planter på overvåkingsflatene er sannsynligvis ikke et resultat av reelle bestandsendringer, men heller at løkene ikke blomstrer hvert år, og dermed heller ikke blir talt fordi bladene er veldig vanskelige å oppdage. Forklaringa er dermed heller gode og dårlige blomstringsår. Det er derfor tankevekkende at 9 blomstrende planter i prøveflata i Djuvika i 2013-2014 kan gi et totalt feil bilde av populasjonen. Når 71 blomstrende planter ble observert i 2012, kan det godt tenkes å være over 100 løker i flata som telles. Dårlig blomstring kan tenkes å være en reaksjon på visse miljøforhold, f.eks. gjengroing, temperatur og konkurranse om lys og næring. Lignende variasjoner i blomstringshyppighet er vanlig også hos andre planter, f.eks. orkidéer.

3.2 Skjøtselsbehov

Skjeljavika: Nedste Haugane (tidligere kalt Vika)

Figur 1. Lokaliteten Skjeljevika (tidligere kalt Vika), GPS-målinger med kystblåstjerne 16.06.2015 er vist med grønne prikker. Naustet i figur 2 skimtes i venstre billedkant.

Figur 2. En ny dellokalitet vest for naustet i Skjeljavika med minimum 140 individer ble oppdaget av Torbjørn Sønderland 23.06.2015. Inntegnet på ortofoto av Torbjørn Sønderland (epost).

Se figur 1-2. Lokaliteten var både i 2003, 2007 og 2015 beitet av hest (oppstart ca. 1995; før det storfe og sau, kilde: Torbjørn Sønderland). Beitet her ser ut til å holde bestandene intakte og kanskje økende. Man kan i tillegg foreta rydding av busker og trær der det er aktuelt (i noen områder der kystblåstjerna vokser), men samtidig være oppmerksom på at hestene kan finne nye stier slik at voksestedene til kystblåstjerna kan bli mer påvirket av tråkk. Grunneier er positiv til å utføre dette. Hvis tråkk blir et større problem, bør man vurdere å skjerme de viktigste bestandene med el-gjerde el. lign. i deler av året. Man bør da slippe innpå dyr på ettersommeren/høsten for å sørge for at voksestedene er nokså kortvokste før vinteren (gjelder totalt små arealer). Lignende tiltak (inngjerding vår/sommer, beiting på ettersommeren/høsten) er f.eks. utført i Oppdal for å skjerme orkidéen svartkurle mot sauebeiting.

Djuvika

Figur 3. Lokalteten Djuvikhaugen, GPS-målinger med kystblåstjerne 16.06.2015 er vist med grønne prikker.

Se figur 3. Djuvikhaugen var i 2003 beita av hest, men ikke i 2007. 2007-2008 ble det startet opp med saubeite, noe som fortsatt pågår og bør fortsette. Det er gjennomført en vellykket rydding og fjerning av busker og trær i sørligste del, som har åpnet opp området og trolig bidratt til økt utbredelse og trivsel av kystblåstjerna. I 2007 vokste arten dels inne i små skogsglenner som var i ferd med å lukke seg. I 2015 ble det bare observert noen få sånne. Det foreslås ytterligere rydding i et 5-10 m bredt belte på nordsida av Djuvikdumpa; eventuelt rydding av det meste av skogen vest for Djuviknausta og nordover mot lynchheia ved sjøen (det siste alternativet krever mer arbeid). Trestammer og kvistavfall må legges utenom voksestedene for kystblåstjerna og helst transporteres ut av lokaliteten. Beitinga og overvåkinga må fortsette, og det er ønskelig at området er relativt kortbeitet om høsten, muligens har beitetrykket vært litt svakt.

Djuvika: Hatlen

Funnstedet for kystblåstjerne i 2003 lå i sørkanten av hasselskogen (tidligere større utbredelse; kilde: Hans Skår medd. JBJ 2007), men arten er ikke gjenfunnet i 2007 eller 2015.

Gjenopptakelse av beiting kom trolig for sent igang, siden bestanden var vesentlig større på 90-tallet, arten har forsvunnet trolig som følge av gjengroing. Området virker også mer nitrofilt enn Djuvika like vestafor (2015). Man bør kanskje anse denne kystblåstjernelokaliteten som utgått, men sauer beiter her også, så den holdes ihvertfall åpen. Imidlertid kan selve haselskogen betraktes som en edellauvskogslokalitet.

Nausthaugen

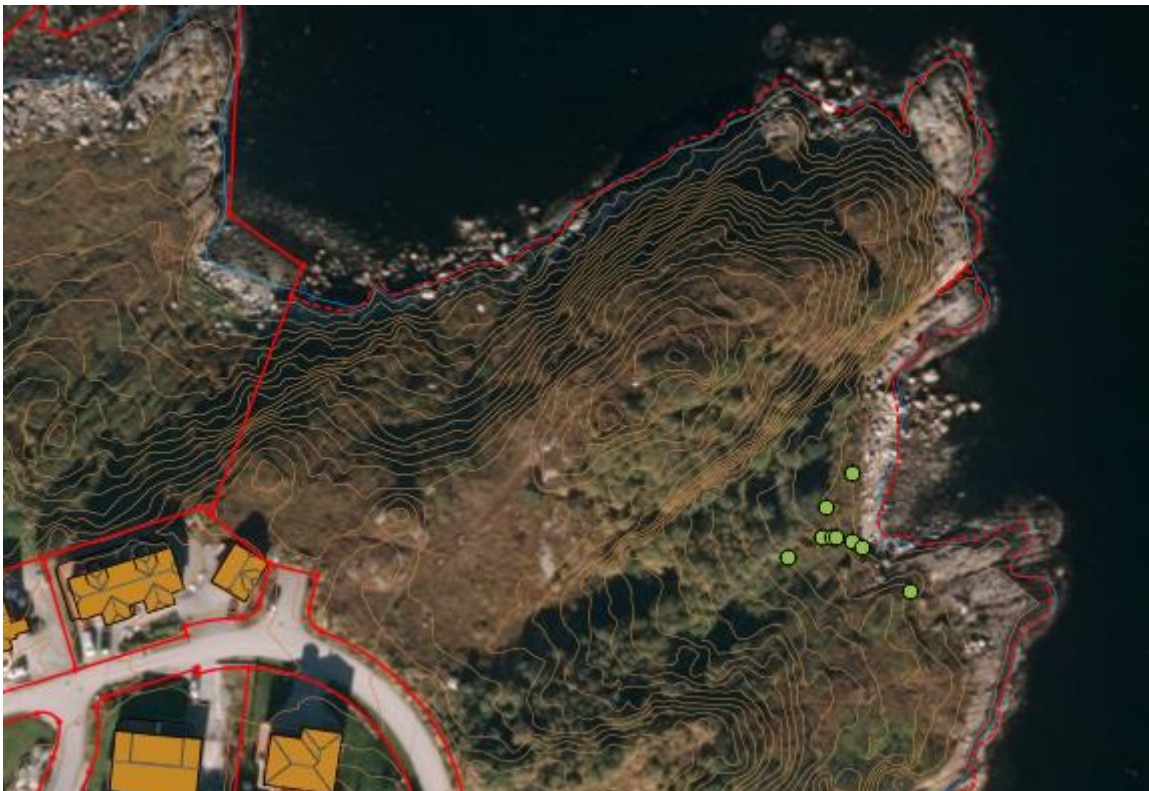
Figur 4. Lokalitetene Nausthaugen (ved bolighus til venstre) og Berget (nord for nausta), GPS-målinger med kystblåstjerne 16.06.2015 er vist med grønne prikker.

Se figur 4. Lokaliteten er vesentlig redusert siden 2003 pga boligbygging og anlegging av hage. Den slås i samsvar med skjøtselsplan og overvåkes med telling av en fast sirkel med radius 3 m (28 m^2) av Landbruksrådgiving Sunnmøre. Imidlertid er den omgitt av voksende busker, og skygges noe av gradvis høyere skog i sørøst. Det foreslås fjerning av busker og trær i en buffersone på 3-5 meter ut fra slåttemarka, bl.a hogst av litt skog i sørøst. Et annet problem som følge av manglende beiting er opphoping av stadig tykkere mosematter som kan komme til å kvele kystblåstjerna (se foto lenger bak). Det kan forsøkes å beskjære mosematterne med ryddesag.

Berget

Se figur 4. Beiteopphør på 80-90-tallet har gjort at denne lokaliteten var i kraftig gjengroing i 2003. Lokaliteten er slått siden 2007, men har ganske høyvokst vegetasjon før slått. Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre har utført slått siden skjøtselsplan ble laget i 2010, men har ikke observert kystblåstjerne her (tabell 3). Ifølge Frida Sønderland (pers. medd. juni 2015) har den likevel vært her hele tida. Ved opptellinga i 2015 ble én plante observert (6-10 i 2003). Her er man nå i en valgsituasjon i forhold til skjøtselsinnsats. Bestanden av kystblåstjerne er på et minimum - kanskje 5-10 løker. Det ser ut til at god næringstilgang og høy vegetasjon kveler plantene tross slått en gang pr. år. Hvis man skal fortsette skjøtsel, anbefales her to ganger slått, f.eks. i slutten av juli og igjen i september med fjerning av graset for å holde vegetasjonen kortere, og dermed utvikle større næringsknapphet og forhåpentligvis bedre forholdene for kystblåstjerna på forsommeren. Avgjørelsen om fortsatt skjøtsel overlates til forvaltningsmyndighetene for trua arter (bl.a. Fylkesmannen i Møre og Romsdal).

Sør for Arhaugen

Figur 5. Lokaliteten Sør for Arhaugen, GPS-målinger med kystblåstjerne 16.06.2015 er vist med grønne prikker.

Se figur 5. Ved Arhaugen ble det etter grundig leting i 2007 funnet tre delforekomster (Jordal 2007). Av disse er det hovedlokaliteten (delforekomst 1) som er viktigst. Den slås i samsvar med skjøtselsplan og overvåkes med telling av en fast sirkel med radius 3 m (28 m^2) av Landbruksrådgiving Sunnmøre. Delforekomst 1 hadde i 2015 en ganske tett bestand på 184 planter (Aspeslåen 2010b nevner at ca. 290 blomstrende planter ble observert på hele lokaliteten i 2010). En feilkilde er seinere blomstring enn de andre lokalitetene, og dermed mange i

knopp 16.06.2015 som var vanskeligere å oppdage. Delforekomst 2 hadde i 2015 i tillegg ett individ. Delforekomst 3 (LQ 68662 45070) var en liten grasfleck i heia der noen få planter ble funnet i 2007 (og 2010, Aspeslåen 2010b), ingen i 2015. Slåtten på hovedlokaliteten har vært vellykket og har ført til en økning i bestanden av kystblåstjerne, og hadde i 2015 det nest største antallet blomstrende planter i Haram (men kan være den største bestanden basert på tellinga i 2010). Det er en viss skyggeeffekt av trær i vest og nord. Det foreslås en fjerning av busker og trær i en avstand av ca. tre-fem meter ut fra slåttemarka på alle sider, og dette bør senere gjentas med visse intervaller etter behov. Granene nærmest lokaliteten i nordvest bør enten fjernes eller kvistes opp ved at greinene på sida mot slåttemarka fjernes så høyt man rekker. Hogstavfall fjernes fra lokaliteten.

Bilder

Skjeljavika: Nedste Hauge (tidligere kalt Vika) har flere kalkrike bergrygger som beites av hest. Kystblåstjerna vokser oppå og på sørsida av disse ryggene.

Irsk myrklegg (ligner kystmyrklegg, men tett-håret) er en meget sjelden art med gode bestander i Skjeljavika (hundrevis) og Djuvika. Den står som sårbar (VU) på rødlista, og trues generelt av gjengroing. Den finnes bare i noen få kystkommuner i landet.

Noen av ryggene i Skjeljavika bør ryddes for busker og trær.

Djuvika har en av de største bestandene av kystblåstjerne av lokalitetene i Haram. Enga i bakgrunnen er ryddet for busker som del av skjøtselens, men det foreslås å rydde mer i bakkant av enga.

Det er mer ung bjørkeskog i Djuvika som godt kunne vært fjernet.

Nausthaugane ligger inn til et boligfelt, i forgrunnen ses noen kystblåstjerneplanter, samt mo-setepper som brer seg ut som følge av manglende beiting.

Særlig i nedre kant av Nausthaugane begynner skogen å bli så høy at den skygger. Det foreslås å fjerne trær/busker i en buffersone rundt lokaliteten.

Lokaliteten Berget (nedom Nausthaugen) har frodig, delvis høyvokst vegetasjon og lite kystblåstjerne. Her er det trolig et valg mellom å oppgi skjøtselen eller slå to ganger pr. sesong.

Sør for Arhaugen, en av de viktigste lokalitetene for kystblåstjerna i Haram. Den skjottes med slått og bestanden er god. Bak den lille slåttemarka er det foreslått å fjerne busker og skog i nærområdet (i samsvar med eksisterende skjøtselsplan). Granene kan fjernes eller kvistes opp.

4 *Kilder*

Anonym 2013. Kystblåstjerne i beite på Synnaland. Verknad av skjøtselstiltak. Medlemsblad for Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre 27 (2): 9-10.

Anonym 2014. Kystblåstjerne i beite på Synnaland. Verknad av skjøtselstiltak. Medlemsblad for Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre 28 (2): 9.

Anonym 2015. Kystblåstjerne i beite på Synnaland. Verknad av skjøtselstiltak. Medlemsblad for Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre 29 (2): 9.

Aspeslåen, T. 2010a. Skjøtselsplan for slåttemark; Synnaland: Berget ved Knutgardsnaustet.

Aspeslåen, T. 2010b. Skjøtselsplan for slåttemark; Sør for Arhaugen.

Aspeslåen, T. 2010c. Skjøtselsplan for slåttemark; Synnaland: Nausthaugen.

Jordal, J.B. 2007. Skjøtselsplan for kystblåstjerne Tractema verna i Haram kommune, Møre og Romsdal. Rapport J.B. Jordal nr. 4 - 2007. 37 s.

Jordal, J. B. & Holtan, D. 2005. Kartlegging av naturtyper i Haram kommune. Haram kommune, rapport. 117 s. + bilete og kart.

23.06. fant Torbjørn Sønderland en stor, ny delbestand ved naustet i Skjeljavika. Foto: Torbjørn Sønderland.

5 VEDLEGG

5.1 Lokalitetsbeskrivelser

Alle lokalitetsbeskrivelser med intakte forekomster av kystblåstjerne er oppdatert, jf. tabell 2.

5.1.1 Synnaland: Skjeljavika

Lokalitetsnummer (IID):	BN00019378
Naturtype:	Naturbeitemark
Verdi:	A (svært viktig)
Undersøkt/kilder:	08.07.1967, M. & R. Nordhagen, 22.05.2003, 05.06.2003 og 23.06.2003, John Bjarne Jordal & Torbjørn Sønderland (Jordal & Holtan 2005), 04.06.2007, Torbjørn Sønderland, Helga Færøy, Hans Skår, Magne Stråmyr og John Bjarne Jordal (Jordal 2007), 16.06.2015, John Bjarne Jordal, 23.06.2015, Torbjørn Sønderland.

Områdebeskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 20.10.2015, basert på tidligere undersøkelser (Jordal & Holtan 2005, Jordal 2007), og eget feltarbeid 16.06.2015 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Intakt lokalitet for kystblåstjerne. Røddlistestatus for arter er angitt etter rødlista 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Synnaland i Haram og består bl. a. av flere hauger ned mot sjøen og naustet på garden Vika på Synnaland. Lokaliteten er tidligere kalt «Vika». Berggrunnen består av skifrig kambrosiluriske bergarter som forårsaker et middels baserikt jordsmonn (www.ngu.no). Løsmassene består av morene (sand og grus) og trolig noe marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonssesjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til Jordal (2007).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarkseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011). Dels frisk, middels baserik eng, dels tråkkpåvirkede fuktenger med bekkeblom og mye kildeurt, pluss en mosaikk med elementer fra bergknaus og bergflate (med kystbergknapp) og vekselfuktig, baserik eng. Ellers spredt bjørkeskog/hagemark og kantkratt av rose-arter og einer. En ruteanalyse (2003) i frisk eng viste dominans av blåknapp, tiriltunge, gulaks, tepperot, svartknoppurt og hvitveis.

Artsmangfold: Viktig lokalitet for kystblåstjerne (EN=sterkt truet). Arten ble funnet mange steder i 2003 med tilsammen ca. 100 planter, og ca. 250 planter i 2015. Av andre interessante arter kan nevnes flere bestander av bakkeseite (NT) og marinøkkel, en stor og viktig bestand av irsk myrklegg (VU; sett ca. 200 ind. i 2015) og ellers bekkeblom, blåstarr, engstarr, hårsveve, jordnøtt, kattedot, kildeurt, kusymre, kystbergknapp, nyresoleie, rødknapp, rosenrot, storblåfjær, stortveblad, svartknoppurt, svarttopp, tuesildre (i bergsprekk, sjelden art på kysten), vill-løk, vill-lin og vårmarihand. Området har trolig godt potensiale for beitemarkssopp (ikke undersøkt).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tradisjonelt har det vært slåttemark på flatene mellom knausene og disse har vært noe gjødsla med fastmøkk tidligere. Disse fuktengene (ca. 30%) er inkludert i lokaliteten fordi de etter hvert inneholder enkelte interessante arter. Lokaliteten har også vært storfebeite, og dessuten vår- og høstbeite for sau. Fra ca. 1995 har lokaliteten vært beitet av hest hele året. Dette har gitt stedvis noe tråkk-skader, men har holdt vegetasjonen nede og bevart bestandene av kystblåstjerne, irsk myrklegg og en rekke andre beitebegunstigete arter.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det finnes skjøtelsesplan. Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting. Det kan være nødvendig med forsiktig buskrydding på voksestedene for kystblåstjerna, ryddeavfallet må transporteres bort. Man bør prøve å unngå for mye tråkk-skader. Likedan bør man unngå fysiske inngrep i voksestedene for kystblåstjerne, irsk myrklegg m.m., og de må ikke gjødsles. Man bør ikke plukke kystblåstjerne eller grave opp løker.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et landskap med noen spredte rester av naturbeitemarker og slåttemarkar i Synnalsområdet.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra juni 2015 får lokaliteten følgende vekt på størrelse: høy, rødlistearter: høy, tilstand: høy og påvirkning: middels, artsmangfold: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

5.1.2 Synnaland: Djuvika

Lokalitetsnummer (IID):	BN00019379
Naturtype:	Naturbeitemark
Verdi:	A (svært viktig)
Undersøkt/kilder:	05.06.2003, Frida Sønderland, Hans Skår, John Bjarne Jordal, Dag Holtan, 23.09.2003 og 11.10.2004, John Bjarne Jordal (Jordal & Holtan 2005); 04.06.2007, Torbjørn Sønderland, Helga Færøy, Hans Skår, Magne Stråmyr og John Bjarne Jordal (Jordal 2007), 16.06.2015, John Bjarne Jordal

Områdebeskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 20.10.2015, basert på tidligere undersøkelser (Jordal & Holtan 2005, Jordal 2007), og eget feltarbeid 16.06.2015 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Intakt lokalitet for kystblåstjerne. Rødlistestatus for arter er angitt etter rødlista 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Synnaland i Haram og består bl. a. av flere hauger og dumper ned mot sjøen ved Djuvika. Berggrunnen består av skiferige kambrosiluriske bergarter som forårsaker et middels baserikt jordsmonn (www.ngu.no). Løsmassene består av morene (sand og grus) og trolig noe marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til Jordal (2007).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (tilhører kulturmarksseng som er VU på rødlista for naturtyper 2011). Dels frisk, middels baserik eng, dels fuktenger med bekkeblom, pluss en mosaikk med element fra bergknaus og bergflate (med kystbergknapp), vekselfuktig, baserik eng og middelsrik fastmattemyr, spredt bjørkeskog/hagemark, hasselkratt og kantkratt av rose-arter og einer. En ruteanalyse (2003) i frisk eng viste dominans av blåknapp, gulaks, geitsvingel og tepperot.

Artsmangfold: Lokalitet for kystblåstjerne (EN=sterkt truet). Det ble funnet til sammen ca. 220 planter i 2003, ca. 140 i 2007, samt 230 i 2015. Av andre plantearter kan nevnes bekkeblom, blåklokke, blåstarr, enghumleblom, engkarse, englodnegras, fjelltistel, gulsildre, harerug, heiblåfjær, heisiv, heistarr, jordnøtt, kornstarr, kusymre, kystmyrklegg, irsk myrklegg (VU, vel 10 ind. 2015), loppestarr, nattfiol, nyresoleie, rosenrot, sanikel, skogkarse, storblåfjær, stortveblad, sumphaukeskjegg, svartknoppurt, svartopp og særbustarr. Av beitemarkssopp er det funnet 13 arter, av disse 8 vokssopparter, 2 rødsporesopper og en jordtunge (ingen rødlistet).

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen år før ca. 2007 har lokaliteten vært beitet av hest deler av året. Deretter har området vært beitet av sau. I samsvar med skjøtselsplan er det utført skog- og krattrydding etter 2007.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det finnes skjøtselsplan. Det er sterkt ønskelig med fortsatt beiting. Det er ønskelig med buskrydding over et litt større område, arbeidet må gjøres skånsomt og avfallet må transporteres bort. Likedan bør man unngå fysiske inngrep i de viktige voksestedene for kystblåstjerne. Man bør ikke plukke kystblåstjerne eller grave opp løker. Lokaliteten må ikke gjødsles.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et landskap med noen spredte rester av naturbeitemarker og slåttemarkar i Synnalsområdet.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra juni 2015 får lokaliteten følgende vekt på størrelse: høy, rødlistearter: høy, tilstand: høy og påvirkning: middels (pluss middels vekt på artsmangfold). Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

5.1.3 Synnaland: Nausthaugen

Lokalitetsnummer (IID):	BN00068539
Naturtype:	Slåttemark
Verdi:	A (svært viktig)

Undersøkt/kilder: 05.06.2003, Frida Sønderland, John Bjarne Jordal (Jordal & Holtan 2005) , 04.06.2007, Helga Færøy og John Bjarne Jordal, 26.06.2007, Frida Sønderland, Helga Færøy & John Bjarne Jordal m. fl. (Jordal 2007), 16.06.2015, John Bjarne Jordal

Områdebeskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 20.10.2015, basert på tidligere undersøkelser (Jordal & Holtan 2005, Jordal 2007, Aspeslåen 2010c), og eget feltarbeid 16.06.2015 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Intakt lokalitet for kystblåstjerne. Rødlistestatus for arter er angitt etter rødlista 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Synnaland i Haram og er en svakt hellende flate ved Knutgarden på Synnaland. Berggrunnen består av skifrige kambrosiluriske bergarter som forårsaker et middels base-rikt jordsmonn (www.ngu.no). Løsmassene består av morene (sand og grus) og trolig noe marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensning er noe justert i forhold til Jordal (2007).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen regnes til slåttemark (EN på rødlista for naturtyper 2011) siden skjøtsel med beiting har vært uaktuelt en stund. Frisk middels baserik eng. En ruteanalyse (1 m², 2003) viste dominans av finnskjegg, hvitveis og tepperot, samt relativt mye storbjørnemose (10%) som skyldtes manglende beiting.

Artsmangfold: Lokalitet for kystblåstjerne (EN=sterkt truet). Det ble funnet ca. 100 planter i 2003, i 2007 ble det funnet knapt 20 planter på det gjenværende intakte arealet. I 2015 ble 47 planter funnet. Av andre arter kan nevnes enghumleblom, jordnøtt og kusymre.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten har vært beitet til 1990-talet. Siden området rundt er utlagt til boligfelt, veier m.m. blir området ikke lenger beitet. Mellom 2003 og 2007 er rundt tre fjerdedeler av lokaliteten ødelagt av boligutbygging (plen, jordarbeiding, materiallagring, plenavfall). Lokaliteten er slått siden ca. 2010.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Slått er mest aktuelt som skjøtsel etter utbygging av boligfeltet, i samsvar med skjøtelsesplan (Aspeslåen 2010c). Man bør unngå fysiske inngrep og aktiviteter som skader vegetasjonen i voksestedene for kystblåstjerne. Man bør ikke plukke kystblåstjerne eller grave opp løker. Lokaliteten må ikke gjødsles. Gjengroing bør motvirkes med rydding, særlig i kantene. Tykke mosematter bør tynnes, særlig bjørnemose bør bekjempes. Skog/kratt bør fjernes i en buffersone på min. 5 meter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et landskap med noen spredte rester av naturbeitemarker og slåttemark i Synnalandområdet.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra juni 2015 får lokaliteten følgende vekt på størrelse: lav, typevariasjon: lav, artsamangfold: høy, tilstand: høy, påvirkning: middels og landskapsøkologi: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

5.1.4 Synnaland: Berget ved Knutgardsnaustet

Lokalitetsnummer (IID): BN00068540

Naturtype: Slåttemark

Verdi: A (svært viktig)

Undersøkt/kilder: 05.06.2003, Frida Sønderland, John Bjarne Jordal (Jordal & Holtan 2005), 04.06.2007, Helga Færøy og John Bjarne Jordal (Jordal 2007), 16.06.2015, John Bjarne Jordal

Områdebeskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 20.10.2015, basert på tidligere undersøkelser (Jordal & Holtan 2005, Jordal 2007, Aspeslåen 2010a), og eget feltarbeid 16.06.2015 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Intakt lokalitet for kystblåstjerne. Rødlistestatus for arter er angitt etter rødlista 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Synnaland i Haram og er en gjengroende gammel slåtteeng ned mot sjøen nord for naustene nedenfor Knutgarden. Berggrunnen består av skifrige kambrosiluriske bergarter som forårsaker et middels baserikt jordsmonn (www.ngu.no). Løsmassene består av morene (sand og grus) og

trolig noe marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til Jordal (2007).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen regnes til slåttemark (EN på rødlista for naturtyper 2011) siden skjøtsel med beiting har vært uaktuelt en stund. Frisk til fuktig middels baserik eng.

Artsmangfold: Lokalitet for kystblåstjerne (EN=sterkt truet). Det ble funnet ca. 10 planter i 2003, men bare én plante i 2015. Arten var tidligere på vei ut pga mangel på skjøtsel. Av andre karplantearter kan nevnes jordnøtt, bekkeblom, kusymre, enghumleblom, nyresoleie og svartknoppurt.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten har vært beitet til ut på 1980-talet. Siden har området ikke lenger vært beitet eller slått og har grodd igjen fram til man begynte å slå igjen ca. 2007.

Fremmede arter: Ingen observert.

Skjøtsel og hensyn: Det finnes skjøtelsplan (Aspeslåen 2010a). Det er ønskelig med fortsatt slått, i samsvar med skjøtelsplan. To ganger slått anbefales utprøvd i en restaureringsperiode (f.eks. 1. august og 15. september) for å bidra til utmagring og lavere produksjon/mindre strø. Man bør unngå fysiske inngrep i voksestedene for kystblåstjerne. Man bør ikke plukke kystblåstjerne eller grave opp løker. Lokaliteten må ikke gjødsles. Skog/kratt bør fjernes i en buffersone på min. 5 meter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et landskap med noen spredte rester av naturbeitemarker og slåttemarker i Synnalsområdet.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra juni 2015 får lokaliteten følgende vekt på størrelse: lav, typevariasjon: lav, artsamangfold: høy, tilstand: høy, påvirkning: middels og landskapsøkologi: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).

5.1.5 Synnaland: sør for Arhaugen

Lokalitetsnummer (IID):	BN00068538
Naturtype:	Slåttemark
Verdi:	A (svært viktig)
Undersøkt/kilder:	ca. 1990, Frida Sønderland (pers. medd.), 04.06.2007, Helga Færøy & John Bjarne Jordal, 26.06.2007, Frida Sønderland, Helga Færøy & John Bjarne Jordal m. fl. (Jordal 2007), 16.06.2015, John Bjarne Jordal

Områdebeskrivelse

Innledning: Beskrivelsen er skrevet av John Bjarne Jordal 20.10.2015, basert på tidligere undersøkelser (Jordal 2007, Aspeslåen 2010b), og eget feltarbeid 16.06.2015 etter oppdrag fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Intakt lokalitet for kystblåstjerne. Rødlistestatus for arter er angitt etter rødlista 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Synnaland i Haram, nordøst for det nye boligfeltet på Synnaland, ned mot stranda sør for Arhaugen. Berggrunnen består av skifrige kambrosiluriske bergarter som forårsaker et middels baserikt jordsmonn (www.ngu.no). Løsmassene består av morene (sand og grus) og trolig noe marine avsetninger. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone (BN) og dessuten i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon (O3). Avgrensinga er noe justert i forhold til Jordal (2007).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen regnes til slåttemark (EN på rødlista for naturtyper 2011) siden skjøtsel med beiting har vært uaktuelt en stund. Vegetasjonen er i hovedsak frisk til vekselfuktig, noe baserik eng. Dominerende arter i 1x1 m² analyserute (16.06.2015) var smalkjempe (20%), gulaks (15%), geitsvingel (10%), samt tepperot, svartknoppurt, tiriltunge, svarttopp, smyle, blåknapp, engfiol og engsoleie som alle hadde 2-3%. Det var lite strø (10%) og høy mosedekning (90%), noe som antyder god hevdstatus. I omgivelsene går den over i røsslyngvegetasjon, lave bjørkekratt stresset av nordavinden fra havet rett utenfor, og gjengroende beitemarker.

Artsmangfold: Lokalitet for kystblåstjerne (EN=sterkt truet) - ca. 80 planter i 2007, 290 i 2010 og 184 i 2015. Av andre noterte arter kan nevnes blåstarr, enghumleblom, engstarr, fjelltistel, hanekam, harerug, jordnøtt, kornstarr, kusymre, hvitbladtistel, loppestarr, nyresoleie, rosenrot, smalkjempe, småengkall, stortveblad, strandkjempe, sumphaukeskjegg, svartknoppurt, svarttopp og tiriltunge. Flere av disse er kalkkrevende og dels noe sjeldne. Det er potensiale for rødlistede beitemarkssopp (ikke undersøkt).

Bruk, tilstand og påvirkning: Området har vært slått for lang tid siden, men har i senere tid vært beitet inntil utbygginga av boligfelt tok til (kilde: Frida Sønderland). Nå er hele dette området rundt i gjengroing, men denne enga er slått siden ca. 2007.

Fremmede arter: Sitkagran inntil.

Skjøtsel og hensyn: Det er ønskelig med fortsatt slått, i samsvar med skjøtelsesplan (Aspeslåen 2010b). Man bør unngå fysiske inngrep. Man bør ikke plukke kystblåstjerne eller grave opp løker. Lokaliteten må ikke gjødsles. Man bør vurdere å sette opp en informasjonstavle om kystblåstjerna. Sitkagran og annen skog/kratt bør fjernes i en buffersone på min. 5 meter.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av et landskap med noen spredte rester av naturbeitemarker og slåttemarkar i Synnalsandsområdet.

Verdibegrunnelse: Basert på faktaark fra juni 2015 får lokaliteten følgende vekt på størrelse: høy, typevariasjon: lav, artsmangfold: høy, tilstand: høy, påvirkning: høy og landskapsøkologi: høy. Lokaliteten får dermed verdi A (svært viktig).